

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1999-2000

29 juni 2000

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GELIJKE KANSEN

Interpellatie van mevrouw Sonja Becq tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het gevolg gegeven aan de motie van aanbeveling bij de maatschappelijke beleidsnota bijzondere jeugdzorg, aangenomen op 31 maart 1999

Interpellatie van mevrouw Trees Merckx-Van Goey tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de gevolgen voor de Vlaamse Gemeenschap van het toekennen van penitentiair verlof aan gedetineerden naar aanleiding van Euro 2000

Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen

Donderdag 29 juni 2000

VOORZITTER : Mevrouw Patricia Ceysens

– *De interpellatie wordt gehouden om 10.48 uur.*

Interpellatie van mevrouw Sonja Becq tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het gevolg gegeven aan de motie van aanbeveling bij de maatschappelijke beleidsnota bijzondere jeugdzorg, aangenomen op 31 maart 1999

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Becq tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het gevolg gegeven aan de motie van aanbeveling bij de maatschappelijke beleidsnota bijzondere jeugdzorg, aangenomen op 31 maart 1999.

Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Tijdens de rondetafelconferentie van vorige maandag is me opgevallen dat mijn interpellatie, die al begin juni werd ingediend, nog niet achterhaald is.

Ik herinner me het einde van de vorige legislatuur. Naar aanleiding van problemen met het vastlopen van de bijzondere jeugdzorg hebben we toen in consensus besloten dat er nood is aan een duidelijk profiel en een overzichtelijke, gestructureerde preventie. Op basis van een aantal principes van de kinderrechten hebben meerderheid en oppositie daar toen een open debat over opgestart. Heel de sector kon in dat debat zijn visie en mening geven.

Het was de bedoeling om tot een reeks concrete aanbevelingen te komen die de bijzondere jeugdbijstand op korte en op lange termijn ten goede zouden komen. Mijns inziens zijn we erin geslaagd om een aantal concrete aanbevelingen te formuleren. Dit succes is gedeeltelijk te wijten aan de goede begeleiding van de heer Berx en van de

toenmalige voorzitter van de commissie, mevrouw Merckx.

Mevrouw de minister, ik was er in het begin van deze legislatuur van overtuigd dat u van die aanbevelingen ernstig werk zou maken. Naast de oorspronkelijk opgenomen 100 miljoen frank was u er immers in geslaagd om in de initiële begroting nog een bijkomend bedrag van 200 miljoen frank in de wacht te slepen om de bijzondere jeugdzorg nieuwe impulsen te geven, om in uitbreidingen te voorzien en om de resolutie uit te voeren. Tijdens de begrotingscontrole moesten we echter een vermindering met 130 miljoen frank vaststellen. Dat betekent dat men een aantal inspanningen uiteindelijk niet zal kunnen leveren. Ik blijf evenwel hopen dat deze resolutie alsnog een verdere concrete invulling kan krijgen.

Mevrouw de minister, u hebt vorige maandag een ministerieel forum over de aanbevelingen laten plaatsvinden. U hebt van deze gelegenheid gebruikgemaakt om een aantal maatregelen aan te kondigen, die we ook in de pers hebben kunnen lezen. U wilt in 188 miljoen frank voorzien voor de uitbreiding van de capaciteit, en in 40 miljoen frank voor de begeleidingstehuizen.

Het is nog niet duidelijk of dit bedrag volledig zal worden uitgeput. In november 1999 beschikte u over 300 miljoen frank voor de bijzondere jeugdbijstand. Eind april 1999 hebt u een omzendbrief laten versturen over de aanvragen van projectbestedingen. In die omzendbrief werd de voorzieningen gevraagd om binnen de veertien dagen een bijkomende motivering te geven. De sector werd ook gevraagd om via deze motivering een aantal problemen in verband met de aanbevelingen mee op te lossen.

Zal dit bedrag volledig worden uitgeput ? De uitbreidingen zijn gepland voor juni of september. Ik vraag me af wanneer dit concreet zal gebeuren,

Becq

wanneer de minister haar handtekening zal zetten en wanneer de plaatsen kunnen worden ingevuld. Ik stel deze vraag naar aanleiding van het ministerieel forum van vorige maandag.

Ik wil van deze interpellatie gebruikmaken om nog enkele andere bedenkingen te formuleren. We hebben eigenlijk geen zicht op de concrete besteding van de beschikbare middelen. Is het mogelijk om die middelen volledig uit te putten? Kan het deel van de uitgetrokken middelen dat niet wordt aangewend, ook voor andere aanbevelingen worden gebruikt?

Mevrouw de minister, onze motie van aanbeveling bevatte heel wat vragen en aanbevelingen waaraan op korte termijn kan worden tegemoetgekomen. Ik denk aan het wetenschappelijk onderzoek en de vraag naar een ondersteuningspunt voor methodieken en experimenten. Dat lijkt me toch zeer belangrijk.

Mevrouw de minister, u hebt de voorzieningen in uw omzendbrief gevraagd om zelf voor de coördinatie te zorgen en om zelf aan te tonen dat ze in voldoende mate samenwerken en de lijn van de resolutie volgen. In de voorzieningen leeft echter ook de vraag naar ondersteuning om een aantal zaken te kunnen operationaliseren. Dat is toch iets dat op korte termijn kan worden aangepakt? Kan het saldo van de uitgetrokken middelen daarvoor worden gebruikt?

De goedgekeurde resolutie bevat verschillende vragen aan de regering over preventie, jeugdhulpverlening, bijzondere jeugdzorg in de strikte zin van de term, ondersteuning en structurering. De resolutie bevat zowel vragen op korte termijn als punten waarover langer moet worden gediscussieerd.

Mevrouw de minister, vorige maandag kwam slechts een beperkt deel van de resolutie aan bod. Onder de noemer jeugdhulpverlening hebt u, net zoals in de motie, zowel de bijzondere jeugdbijstand als de jeugdhulpverlening besproken. U hebt echter niet op alle vragen en aanbevelingen een antwoord gegeven.

Het is me ook duidelijk geworden dat de initiële brede inspraak van de sector tijdens de vorige zittingsperiode nu een andere vorm heeft gekregen. De sector was blijkbaar niet volledig op de hoogte van de voorstellen die maandag aan bod zijn gekomen. Dat is een spijtige zaak.

Ik weet niet of dat juist is, maar ik heb gehoord dat verschillende voorzieningen en comités pas donderdag de nota hebben gekregen die maandag werd besproken. Sommige mensen hebben die nota per drager ontvangen, anderen waren aangewezen op de post: zij hebben de nota pas vrijdag ontvangen. Aangezien de rondetafelconferentie maandag reeds plaatsvond, hadden deze mensen niet de tijd om de nota binnen de eigen voorziening grondig te bespreken. Ik vraag me dan ook af of het wel mogelijk was om op dit forum de visie van alle betrokkenen te vragen.

De betrokkenen hadden al vernomen dat er voor de voorzieningen middelen werden vrijgemaakt, en dat men de vragen van de sector wou honoreren. De mensen wisten ook dat de administratie een aantal voorstellen wil concretiseren. Deze administratie omvat uiteraard ook de leidinggevende ambtenaren van een aantal gesprekspartners binnen het forum. Ik kan dan ook goed begrijpen dat sommige mensen niet hebben gereageerd.

Bepaalde vragen zijn nog niet beantwoord. Zonder concreet op de inhoud van de voorstelling van vorige maandag in te gaan, wil ik wel even opmerken dat deze voorstelling neerkwam op een uitgebreide herformulering van de aanbevelingen inzake de bijzondere jeugdbijstand uit de motie. Het ging niet om nieuwe elementen of om een concrete operationalisering, maar om een verdere omschrijving van wat reeds in de debatten naar voren was gekomen.

Op het vlak van terminologie heb ik wel iets nieuws gehoord: het onderscheid tussen vrij toegankelijk en niet vrij toegankelijk. Deze discussie werd vorige maandag niet afgerond. Het was me niet duidelijk welke visie aan deze begrippen wordt gekoppeld, hoe men dit concreet wil bewerkstelligen of hoe men dit in het geheel van de bijzondere jeugdbijstand wil inpassen.

Ik had vorige maandag dan ook niet de indruk dat de operationalisering al concreter vorm heeft gekregen. Ik had trouwens ook de indruk men de hete aardappel van de afbakening van de vrijwillige en de gedwongen hulpverlening, alsook de omschrijving van de maatregelen van de opvoedingsondersteuning, weer aan het parlement wou doorschuiven. Deze commissie heeft de minister in het verleden zelf gevraagd om voor de organisatie van een groep te zorgen die deze knoop kan doorhakken of toch mogelijke alternatieven kan formuleren. De minister moest dit organiseren en in goede banen leiden. Deze hete aardappel wordt doorge-

Becq

schoven zonder dat iemand de bestaande aanbevelingen concreet uitvoert.

Ik heb voor mezelf een schema van de concrete aanbevelingen uit de resolutie opgesteld. Ik vermoed dat de minister hetzelfde heeft gedaan. Ik heb de resolutie en de concrete verwezenlijkingen naast elkaar gelegd. Het was mijn bedoeling om elke maatregel te kunnen volgen en om te weten welke stappen worden gezet, welke mensen hierbij worden betrokken, hoe deze mensen hierbij worden betrokken en hoe groot het budget is om concrete maatregelen te nemen.

Dat is in mijn ogen zeer belangrijk. De vraag leeft om op korte termijn een aantal stappen te zetten. We kunnen op deze manier tevens een zicht krijgen op de effectieve verwezenlijkingen en op de punten die nog aandacht vergen. Het gaat hier om een langdurig proces dat de sector in onzekerheid houdt. Dit proces biedt geen antwoord op de acute vragen die binnen de sector leven. Ik hoop dat ik uit het concrete antwoord van de minister zal kunnen afleiden hoe een aantal zaken op korte termijn kunnen worden gerealiseerd.

De voorzitter : Mevrouw Declercq heeft het woord.

Mevrouw Veerle Declercq : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, mijn bevindingen en de bedenkingen van mensen uit het veld die ik heb gehoord over het forum van vorige maandag, verschillen van die van mevrouw Becq. Hoewel nog niet alles concreet voorgesteld werd, is het wel duidelijk waar men nu naartoe wil.

Verschillende mensen uit de sector hebben achter de toelichting over vrij toegankelijk en niet vrij toegankelijk een duidelijke visie waargenomen. Het parlement kan een belangrijke rol spelen in de discussies over de afdwingbaarheid en over het moment waarop men dwingend moet optreden. Het gaat hier om ethische vragen. De antwoorden op deze vragen moeten een sterk draagvlak hebben.

Ik werk reeds 19 jaar in het bijzonder onderwijs. De schrik en de angst bij leerkrachten, hulpverleners of mensen van PMS-centra om te vroeg of te laat op te treden, leeft voortdurend. Een vroegtijdig ingrijpen impliceert een intens ingrijpen in het privé-leven, een laattijdig optreden betekent echter een schuldig verzuim. Het parlement heeft een

grote rol te spelen in deze discussie. Mevrouw de voorzitter, daar moeten we zeker aan werken.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik sluit me aan bij de toelichting en de vragen van mevrouw Becq. Ik wil de link leggen met onze aanbeveling en motie. We zijn natuurlijk blij dat de regering zegt deze motie te onderschrijven.

Deze motie bevat echter een cruciaal hoofdstuk over het te volgen scenario en de processturing. We hebben daar tot op heden, na een jaar en enkele maanden, nog niet veel van gezien. De oprichting van een administratieve stuurgroep is het enige dat is gebeurd. Deze werkt echter niet zoals tijdens de vorige zittingsperiode werd afgesproken door het Vlaams Parlement : toen werden de gesprekken steeds gevoerd met alle betrokkenen.

Mevrouw Becq zei dan ook terecht dat het niet verwonderlijk is dat op het ministerieel forum geen debat heeft kunnen plaatsvinden. Men is trouwens begonnen met een mededeling over de verdeling van bijkomende middelen, wat heeft meegespeeld om een sfeer te creëren waarin geen open debat kan worden gevoerd. De medewerker van de minister verwees daar trouwens op een bepaald ogenblik naar ons 'glazen huis'. Het is spijtig dat het zo lang heeft geduurd voor hij kon aanwezig zijn om voor transparantie en duidelijkheid te zorgen.

Niettegenstaande de vele vragen bij de begroting, de begrotingswijzigingen en de beleidsnota, bleef het Vlaams Parlement en de sector steeds in onzekerheid over de verdere afhandeling van de motie. Maandag kon ik vaststellen dat de verschillende sectoren van niets wisten, ze hebben daar zelfs een persmededeling over gegeven. Een blauwdruk over integrale jeugdhulpverlening is een zeer ingrijpend maatschappelijk gebeuren, dat heel wat incentives en ondersteuning van het proces vraagt. De administratie moet daar toch niet het draagvlak van vormen ?

Toen vanuit het forum de vraag kwam of wijzigingen nog mogelijk waren, was het antwoord dat alles nog naar thematische werkgroepen gaat maar dat de blauwdruk vastligt. Enkel wanneer empirisch wordt bewezen dat een en ander niet uitvoerbaar is, zouden wijzigingen mogelijk zijn. Dat is toch de omgekeerde wereld ?

Deze motie is tot stand gekomen op een zeer open manier, met de betrokkenheid van alle partijen. Het engagement werd daarbij aangegaan om de betrokkenen te blijven betrekken bij het proces.

Merckx-Van Goey

Na meer dan een jaar van stilzwijgen, wordt dan plots een blauwdruk voorgesteld die gewoon te nemen valt. Wijzigingen zijn alleen mogelijk als de betrokkenen aantonen dat het niet werkt. Ik had toch gehoopt dat de partijen die hier in het Vlaams Parlement betrokken werden bij de voorbereiding van de motie, de kans hadden gekregen om op de documenten te reageren en hierover een debat te voeren. Pas daarna zouden dan verdere stappen mogen worden gezet.

Het Vlaams Parlement had de prioriteit bepaald om voor het creëren van een maatschappelijk draagvlak een werkgroep ad hoc op te richten. Deze groep zou multifunctioneel zijn en samengesteld worden uit vertegenwoordigers van zeer veel verschillende groepen. De administratie geraakt echter niet uit de omschrijving van deze werkgroep, en daarom wordt dit terug toebedeeld aan het parlement. Als de administratie dat in december al had gezegd, dan hadden we daar geen heel jaar op moeten wachten.

De afwezigheid van enige rol voor de Gezins- en Welzijdsraad, vooraleer de blauwdruk wordt vastgelegd, vind ik ook ongehoord. Deze raad is te uwer beschikking. Zal deze raad om een advies over het concept worden gevraagd, voor dit over thematische werkgroepen zal worden verdeeld?

Mevrouw de voorzitter, deze vragen en opmerkingen hebben me vorige maandag ontzettend gestoord. Ik vind het spijtig dat het Vlaams Parlement daarvoor als forum werd misbruikt.

De voorzitter : Mevrouw Van Den Heuvel heeft het woord.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik was niet van plan om tussenbeide te komen, maar ik wil toch duidelijk maken dat ik een heel andere kijk heb op de gebeurtenissen van maandag en op de rol van een parlement en een regering.

Dit Vlaams Parlement heeft intensief samengewerkt met de betrokken sectoren om een kader uit te werken. Vervolgens werden aanbevelingen geformuleerd, met de bedoeling dat deze als basis dienen voor een beleid. Het is logisch dat dan een andere werkwijze wordt gevolgd. Het is voor mij niet zo dat de sector niet meer betrokken is. Zij zullen op het gepaste moment worden geconfronteerd met het tot dan geleverde werk. Het getuigt van verregeerde betutteling van de sector om

steeds tussenbeide te willen komen en dit te kunnen beoordelen. Ze zijn toch in staat om hun mening te uiten over een bepaald plan of idee?

Mevrouw Merckx had het over het feit dat de sector niet op de hoogte was. Ook ik heb enkele mensen uit de sector gecontacteerd, en zij waren perfect op de hoogte van het voorliggende concept. Zij hadden zich daar ook over kunnen bezinnen. Onze informanten verschillen dus duidelijk.

Mevrouw Merckx, hiermee wil ik zeggen dat uw kijk op de zaak één kijk is, maar dat deze zeker niet mag worden veralgemeend. Dat de mensen die hebben meegewerkt aan de motie, opnieuw zullen worden geraadpleegd als reflectiegroep, vind ik een bijzonder goede zaak.

De voorzitter : Mevrouw de minister, ik ben blij dat deze interpellatie vandaag nog kan worden behandeld.

Ik was maandag zeer tevreden over de voorstelling van de twee sporen oplossingen op korte en op lange termijn. We staan immers voor een enorme uitdaging. Deze hervorming door de overheid is een Copernicaanse revolutie. Natuurlijk blijven er in de praktijk nog heel wat prangende vragen bestaan. Denk maar aan het nieuws vanochtend over het VN-rapport over de niet-begeleide minderjarigen. De bijzondere jeugdzorg blijft steeds een actualiteit, en het beleid moet alert blijven om daar de nodige aandacht aan besteden.

Ik denk dat het maandag vooral de bedoeling was om een eerste stap in de grote hervorming voor te stellen. Volgens mij moet nog wat worden gezocht naar de beste manier om dit te organiseren voor zo een grote groep van mensen. De gulden middenweg tussen voldoende inspraak en het boeken van vooruitgang moet worden gevonden : we dansen hier nog op een slappe koord. Ook onze rondetafelgesprekken hebben we stapsgewijs moeten bijsturen. Toen we begonnen, wisten we hoe genaamd niet deze zouden eindigen. Ik hoop dat hier nog met de sector kan over worden gediscussieerd.

Maandag werd dat grote plan ontvouwen. De administratie heeft daar bijzonder hard aan gewerkt en heeft nieuwe sectoroverschrijdende stappen gezet. Het is gevaarlijk om onmiddellijk verder te willen gaan. Mijn advies is om even de tijd te nemen om dit plan te laten bezinken en bespreken. Ondertussen moet natuurlijk worden doorgewerkt.

Ik denk dat de werkwijze nog kan worden verfijnd. Er zullen nog momenten nodig zijn waarop de be-

Voorzitter

trokkenen hun commentaar kunnen geven. Maandag was een zeer ambitieuze dag, die voor mij een vertrekpunt was. Ik voel aan dat de sector van de bijzondere jeugdzorg het aankan om betrokken te worden bij het beleid, en daar ook toe bereid is. We hebben altijd benadrukt dat de mensen uit deze sector de moed hebben om zich zeer kwetsbaar op te stellen tegenover het beleid. Andere sectoren tonen die bereidheid veel minder.

Maandag ging het ook over een taak voor het parlement. In de motie hadden we dit naar u doorgeschoven. We wisten immers dat het om een zeer moeilijke aangelegenheid ging. We kunnen de interpellatie van mevrouw Becq daar niet voor aangrijpen, maar we moeten op een ander moment eens proberen uit te maken wat de voordelen of de gevaren zijn als het Vlaams Parlement hiervoor instaat. Vanuit democratisch oogpunt valt er misschien wel iets voor te zeggen dat deze taak terug naar het Vlaams Parlement komt. Ik wil daar nog eens grondig over praten met de andere commissieleden.

Minister Mieke Vogels : Mevrouw de voorzitter, collega's, ik ben blij dat we kunnen reflecteren op de vergadering van maandag. Vorige maandag was voor mij een belangrijk tussentijds moment. Er mogen geen misverstanden blijven bestaan tot in het najaar.

Men zegt altijd dat er meer dan een jaar niets gebeurd is. Mevrouw Merckx, ik zit hier nog geen jaar. Ik ben op 13 juli begonnen en durf te zeggen dat er in dat kleine jaar al heel wat is gedaan met die motie. In een motie komt een parlement – in dit geval na veel onderzoek – tot een aantal besluiten en vraagt aan de regering om die uit te voeren. Dan moet de regering aan het werk gaan, zonder die hele procedure over te doen. Trouwens, mevrouw Becq zegt dat ik de hete aardappel doorschuif, terwijl mevrouw Merckx zegt dat ik er nog meer had moeten doorschuiven ! We moeten een evenwicht zoeken, dat volgens mij niet ver weg is.

De Gezins- en Welzijnsraad heeft een aantal maanden niet vergaderd omdat de voorzitter ontslag had genomen omwille van het gebrek aan ondersteuning. Het parlement heeft op voorstel van mijn voorganger de Gezins- en Welzijnsraad opgericht zonder in ondersteuning te voorzien. Ik kan niet van de ene op de andere dag vier tot vijf mensen extra toewijzen als ondersteunend wetenschappelijk personeel.

We hebben onlangs onderhandeld met het Centrum voor Bevolkings- en Gezinsstudie, dat zich nu heeft geëngageerd voor een betere ondersteuning. Dat CBGS is niet makkelijk te sturen, dat weet u ook. De huidige directeur heeft in een protocolakkoord beloofd dat het nu beter zou lopen. We hebben nu een nieuwe voorzitter. Mijn officiële vraag om advies over de blauwdruk die maandag werd voorgelegd, is vertrokken. Ik kon deze adviesvraag niet eerder voorleggen vermits de Gezins- en Welzijnsraad niet meer vergaderde bij gebrek aan een voorzitter.

U wijst op het ongenoegen in de sector. U mag niet alles op een hoop gooien. Het Vlaams Welzijnsverbond heeft me inderdaad een lange brief geschreven en een persmededeling gehouden over de onduidelijkheid van de toewijzing op korte termijn. Men had het niet over de blauwdruk op lange termijn. De sector ergert zich over het feit dat er geen adviescomité meer bestaat voor het toekennen van plaatsen in instellingen. Dat comité werd afgeschaft door mijn voorganger met de oprichting van de Gezins- en Welzijnsraad.

De vorige regering heeft voor een nieuw concept gekozen. Op dit moment werk ik daar nog mee verder. Of dat het ideale concept is, durf ik te betwijfelen. De Gezins- en Welzijnsraad zal nooit uitgerust zijn om in alle sectoren advies te geven over de invulling van plaatsen. Misschien moeten we daar in het parlement opnieuw over praten. Moeten we opnieuw een comité oprichten en de Gezins- en Welzijnsraad herzien ? Vanuit alle sectoren komt hierover veel gemor, zelfs van de Vlaamse Gezondheidsraad. Een aantal adviesorganen – zoals voor de toewijzing van extra bedden in ziekenhuizen – werd afgeschaft en in een groter geheel ondergebracht. Er is veel gemor in de sector, er wordt vaker dan vroeger beroep ingediend. We moeten dat ook eens in dat perspectief bekijken.

Omwille van het ongenoegen over de korte termijn en over de 300 miljoen frank, omwille van de brief van het Vlaams Welzijnsverbond en omwille van de onduidelijkheid over de PIP- en PEP-oefening binnen het Fonds voor Bijzondere Jeugdzorg, wilde ik eerst duidelijkheid scheppen over de huidige stand van zaken. Anders komen we misschien nooit meer toe aan het debat over de lange termijn. De mensen zijn immers bekommerd om hun toestand van vandaag. De motie had die twee sporen, namelijk de korte en de lange termijn, in zich.

Wat is er het afgelopen jaar gebeurd op het vlak van de korte termijn ? Op de begroting 2000 werd bijkomend 300 miljoen frank ingeschreven. Dat blijft natuurlijk 300 miljoen frank op jaarbasis. Bij

Vogels

de begrotingscontrole werd daarvan 140 miljoen frank afgetrokken, maar de plaatsen die we nu en in september zullen toewijzen, krijgen wel een recurrent bedrag van 300 miljoen frank toegekend.

Het heeft me als nieuwe minister verbaasd dat we totaal geen zicht hadden op de noden in de sector, en dat we op geen enkele manier wisten welke voorzieningen die 300 miljoen frank nodig hadden. Op een bepaald moment heeft de administratie de schuiven leeggemaakt om te zien wat erin zat. Ze heeft dan een voorstel gedaan op basis van de programmatie. Ik vond dat ik daarmee niet antwoordde op de motie van het Vlaams Parlement. Het voorstel was zuiver aanbodgestuurd. Als we die 300 miljoen frank nu voor de komende jaren vastleggen voor een aantal extra bedden en voorzieningen, zijn we dan wel juist bezig? Ik had daar geen zicht op. Daarom schreef ik een rondzendbrief op 20 april. Dat was misschien vrij laat en heeft de sector wat beangstigd. Iedereen vroeg zich af wat er nu zou komen. Ik heb gevraagd om een situering van de vraag in functie van een soort van netwerkvorming, in functie van een beginnende algemene jeugdhulpverlening. Ik wou een bijkomend evaluatiecriterium en wou wat meer in de richting van de motie werken.

De antwoorden over de projecten hebben ons veel bijgebracht. Over de voorzieningen ontvingen we vrij weinig bijkomende informatie. We geven nu gevolg aan die programmatie omdat we de rechtszekerheid wilden behouden. We hebben op basis van een aantal regels een verdeling gemaakt. Die besluiten zullen eerstdaags worden ondertekend, en nog voor het zomerreces aan de instellingen worden betekend.

We hebben vooral geprobeerd om in de onderbezette sectoren een rechtzetting te doen. We hebben ervoor gezorgd dat de verhouding ambulante/residentieel, zoals in de motie gevraagd wordt, in het voordeel van de ambulante sector uitdraait. We hebben in de regio's met grote witte vlekken een fameus inhaalmanoeuvre uitgevoerd voor het begeleid zelfstandig wonen.

De conclusie blijft: waar veel voorzieningen zijn, worden er nog meer gevraagd. Waar niets is, wordt bijna niets gevraagd. Dat leidt hoe langer hoe meer tot scheeftrekkingen, temeer omdat juist in die laatste regio's – ik denk aan Brussel-Halle-Vilvoorde en Antwerpen – de nood zeer hoog is en het aanbod zeer laag blijft.

Daarom heb ik beslist om twee keer 20 miljoen frank te reserveren voor de opvang van de jongeren van categorie 1bis in die regio's. Dat zijn de 'zwarte jongens'. We willen daarmee proberen de gemeenschapsinstelling in Mol wat te ontlasten. De jeugdrechter krijgt nu de mogelijkheid om jongeren die een als misdadend omschreven feit hebben gepleegd, niet onmiddellijk naar Mol te sturen maar naar open instellingen met een strikt regime. Die 300 miljoen frank zal vanaf 2001 als 300 miljoen frank op de begroting blijven staan.

Wat verder belangrijk is in uitvoering van de motie, is de integrale jeugdhulpverlening, de ontschotting tussen de sectoren en de toekenning van 140 miljoen frank op jaarbasis aan Kind en Gezin voor de uitbreiding van de centra voor kind- en gezinszorg. De nood is ook daar zeer groot, er zijn veel witte vlekken. We willen met die 140 miljoen frank een basisaanbod in heel Vlaanderen garanderen. Dat is een voorbereiding op de ontschotting, zodat we in elke regio een netwerk van modules kunnen aanbieden dat alles omvat. We hebben dezelfde oefening gemaakt voor de centra voor algemeen welzijn. Daar spenderen we 60 miljoen frank om de eerste laagdrempelige jeugdwerking in heel Vlaanderen uit te bouwen.

In de maand januari werden twee experts aangeworven om het Strategisch Plan Integrale Jeugdzorg uit te werken en te implementeren. Het resultaat van hun werk werd maandag voorgesteld. Een extern consultingbureau heeft dat proces gevolgd. We hebben zes aparte sectoren onder onze bevoegdheid. Als we nu grote renovatiewerken willen doen en de muren willen slopen, moeten we in de eerste plaats de administratie van dat idee overtuigen.

De administratieve werkgroep onder leiding van de heer Morris was al twee jaar aan het overleggen met de sectoren. Ze raakten er helemaal niet uit. De motie van het parlement dwingt hen nu om samen te werken. De werkgroep ging met een totaal andere ingesteldheid aan tafel zitten, en koos in de voorbije vijf maanden voor de evolutie naar een integrale jeugdhulpverlening. Het nemen van deze bocht was voor sommigen niet eenvoudig. Denk maar aan onderwijs: zij werken nu zeer creatief mee, wat vroeger niet het geval was. De administratie Cultuur en de centra voor geestelijke gezondheidszorg werkten vroeger evenmin mee. We hebben dus een grote stap gezet. Men moet het eerst eens worden over een vaag concept, en van daaruit stapsgewijs verder werken.

Vogels

Naast het werkbelastingsonderzoek van de buitendiensten van de bijzondere jeugdbijstand hebben we een beroep gedaan op het consultingbureau A.D.Little, om samen met de administratie de processen in de bijzondere jeugdbijstand te optimaliseren en een personeelsplan voor de buitendiensten van de afdeling bijzondere jeugdbijstand uit te werken. Dat was aanbeveling 33 uit de motie.

We zitten met die hele PIP- en PEP-geschiedenis voor het personeelsstatuut. Ik heb nu een PEP goedgekeurd, dat binnenkort ook door minister Sauwens zal worden goedgekeurd. Dat zal in nauwe samenwerking met de sector, dus met de consultants en de comités, worden vertaald in een PIP. Dat moet binnen de zes maanden afgerond zijn, en budgettair vertaald worden in de begrotingsaanpassing 2001, zodat we de mensen in de sector soelaas kunnen bieden. Een goedgekeurd PEP en PIP is ook nodig om een vervroegde uitreding vanaf 55 jaar mogelijk te maken. Dat gaat dus ook de goede richting uit.

In het najaar komen we met dat plan naar het parlement. De duidelijke opdracht is dat dit plan de bakens in de integrale jeugdzorg niet in de weg mag staan. Bij de uitwerking van het PEP moet het personeel meer betrokken worden. Ik denk dat dat goed zit.

Aan LUCAS, het samenwerkingsverband tussen de KUL en Caritas, werd gevraagd om een wetenschappelijke methodologie uit te werken voor de screening, diagnose en indicatiestelling. Dat is zeer belangrijk voor de integrale jeugdhulpverlening. Bij de vrij toegankelijke hulp kiezen we, in tegenstelling tot Nederland, niet voor één toegangspoort. We behouden de verschillende werkvormen maar dan met een gezamenlijke intake zodat het heen-en-weerge-sjouw met mensen niet meer mogelijk is.

Het werk van LUCAS moet het op termijn mogelijk maken om de capaciteit vraaggestuurd te meten. We willen niet langer geld uitdelen aan de instellingen die het vragen. We willen duidelijk weten wat de jongeren vragen, wat het bestaande antwoord daarop is, waarom we dat antwoord bieden en geen ander, en wat het tekort is. We moeten zeer omzichtig te werk gaan en absoluut de privacy respecteren. Zeker voor jongeren ligt dat delicaat. Het zou onvergeeflijk zijn om aan een zeventienjarige die hulp zoekt, te vragen of hij op zijn dertiende ook al zelfmoordneigingen had. We kunnen het rapport-LUCAS, dat zeer goed is, misschien nog eens toetsen op het respect voor de privacy.

De PEP's en PIP's voor onze eigen instellingen zijn afgerond. Daarvoor is in extra middelen voorzien in de begroting. We kunnen met bijkomende aanwervingen starten, wat voor de opvoeders een opluchting en oplossing zal betekenen.

In september zullen we de projecten voor de herstelgerichte afhandelingsvorm voor minderjarige delictplegers verder uitbouwen. Overeenkomstig het decreet van 29 april op de kwaliteitszorg werden door de sector minimale kwaliteitseisen opgesteld. Die zullen nog vóór het zomerreces door de Vlaamse regering worden goedgekeurd. Dat is dan een antwoord op aanbeveling 18.

Wat de lange termijn betreft, wil ik even ingaan op de woorden van mevrouw Merckx. Dit voorstel is uiteraard niet te nemen of te laten. De Gezins- en Welzijnsraad zal zijn advies nog geven over de bakens die zijn uitgezet. U had het alleen over de methodes, aan wie het moet worden voorgelegd terwijl dat niet is gebeurd. Ik heb u niet horen zeggen of u de bakens inhoudelijk goed vindt of niet. (*Opmerkingen van mevrouw Trees Merckx*)

U zou kunnen zeggen of en wat u onaanvaardbaar vindt. Ik heb dat ook maandag niet gehoord. In die zin wil ik mevrouw Van Den Heuvel bijtreden : laat ons de sector niet betuttelen. De bakens waren vaag genoeg om niemand te viseren. Ik had niet de indruk dat er mensen waren die hun mond niet durfden open te doen. De comités, de oriëntatie- en observatiesector, het Vlaams Welzijnsverbond, het Steunpunt Algemeen Welzijn, ze hebben allemaal hun mening gegeven. Het moet misschien inderdaad nog wat bezinken, want de consequenties zijn zeer verregaand.

Ik wil niet zoals in het verleden de hele sector herstructureren vanuit een theoretisch concept. Neen, ik wil stap voor stap grote verbouwingen in nauwe samenwerking met de pilootprojecten en begeleid door een werkgroep van deskundigen. De pilootprojecten zullen ons informeren over de nodige bijstellingen. Er is dus voldoende veiligheid ingebouwd om dit proces op te starten zonder iemand achter te laten.

De bijeenkomst van vorige maandag had tot doel nog voor het zomerreces iets van ons te laten horen. We hebben hard gewerkt, we mogen daar fier op zijn en dat aan de sector mededelen. We wilden ons werk ook toetsen. Zitten we volledig fout of gaat het in de goede richting ? Aan het eind van de vergadering vroeg iemand : 'U verwacht van ons toch geen applaus ?'. Neen, maar ik heb ook geen boegeroep gehoord. Daarom heb ik voldoende ver-

Vogels

trouwen om verder te werken zoals we bezig waren.

De Gezins- en Welzijnsraad wordt nog geconsulteerd. Er zijn data vastgelegd om concrete afspraken te maken met Onderwijs. Begin juli vergaderen we met de CLB's omdat ze vanaf 1 september in een nieuwe constellatie werken. We moeten met hen de bakens nog eens goed bekijken zodat ze in die richting beginnen te werken. Begin september is er ruim overleg met de jeugdrechters. Op korte termijn is er aan de hand van de PIP- en PEP-oefeningen overleg met onze eigen jeugdconsulenten en met de comités voor bijzondere jeugdzorg. Er komt een nieuw overleg met de mensen van de CKG's. Als alles goed verlopen is, heeft de raad van bestuur van Kind en Gezin gisteren 140 miljoen frank voor nieuwe plaatsen in de CKG's toegewezen, en werden daar maatregelen genomen om de afbouw van de plus-zesjarigen te bevroeren. We zullen dat doorgeven aan de sector.

De bijeenkomst van vorige maandag sluit geen enkele deur, integendeel. Ik heb geen groot applaus gekregen, maar had dat ook niet verwacht. Mij werd ook niet gevraagd waar ik in hemelsnaam mee bezig was. Laat ons op dit spoor voortgaan. De korte termijn heb ik omschreven. Op lange termijn, en daarvoor geven we onszelf tien jaar, willen we de zes huisjes tot één grote Vlaamse jeugdinstantie ombouwen.

De voorzitter : Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Ik heb deze interpellatie gehouden omdat het tijd werd voor een evaluatie. We hoorden weinig of niets van uw plannen, ook niet hier in het parlement, alhoewel u geregeld overleg had beloofd. Het parlement moet natuurlijk niet uitvoeren wat het u aanbeveelt, maar we willen wel inspraak en reflectie, net zoals de sector. Deze sector is inderdaad bereid om mee te werken. Dat heb ik zowel vorig jaar als nu ervaren. Men reageert dus zeker niet verkrampt of betuttelend. Men wil gewoon op een positieve manier meewerken.

U hebt het over de kritiek van het Vlaams Welzijnsverbond en het werken op korte termijn. Ik wil toch wel wijzen op de nota van het PPJ – jongerenbegeleiding – en het Vlaams Welzijnsverbond, waarin men zegt dat tot op heden elke vorm van formele en structurele communicatie, overleg of participatie ontbrak inzake de uitvoering en implementatie van deze aanbevelingen. Dat gaat dus niet alleen over de korte termijn, maar wel over het totale pakket.

Vanuit een positief verwachtingspatroon vraagt men dus echt wel wat er te gebeuren staat. Het is dus zeker niet zo dat de sector bepaalde zaken wil blokkeren. Ik vind dat zeer belangrijk. Ik veronderstel dat u dat ook vindt, onder meer met betrekking tot de thematische werkgroepen. Dat neemt niet weg dat men zich wel degelijk afvraagt waarom men daar niet vroeger iets van mocht weten.

Ik wil in dit verband nog het volgende zeggen. Het klopt natuurlijk wel dat er een visie zat achter het voorstel van maandag. Deze visie werd door de motie en door dit parlement mee voorbereid. Mevrouw de minister, ik herhaal uw woorden dat het om bakens ging die zo vaag waren dat ze daar ook konden worden verkondigd. We hebben een motie, waarvan we een concrete uitvoering vragen. En maandag kregen we op een algemene en vage manier nog eens opnieuw de bakens te horen. We willen verdere en concretere stappen. Dat is ook de reden voor de verwondering dat er geen grotere directe betrokkenheid was.

Mevrouw de minister, de termen vrij en niet vrij toegankelijk zijn nieuw. Voor mij is nog altijd niet duidelijk hoe deze in het geheel worden ingepast. Daar moet nog worden over gepraat, evenals over die andere inhoudelijke discussie.

Ik kom nu bij een tweede punt. U hebt via dit plan een aantal algemene lijnen aangegeven. U gaat in op een aantal concrete maatregelen, zoals de uitbreiding van het aanbod. Dat is die 300 miljoen. Het feit blijft toch wel dat er nog 140 miljoen niet gebruikt is. U zegt wel dat het het volgend jaar op kruissnelheid om 300 miljoen zal gaan, maar het blijft jammer dat er op die manier een aantal middelen verloren gegaan zijn in het geheel.

Ik ben misschien een heel slechte luisteraar, maar over preventie of opvoedingsondersteuning heb ik weinig gehoord. Ik heb wel zaken gehoord zoals overleg over de sectoren heen. Dat is belangrijk. Er wordt ook verwacht dat u vanuit uw ministeriële bevoegdheid dit proces stuurt. U moet mensen met een bepaalde doelstelling samenbrengen. U moet aangeven welke stappen er gezet moeten worden. U moet het proces mee sturen, zonder het daarom inhoudelijk volledig in te vullen.

Als we het hebben over de omschrijving van de problematische opvoedings- en leefsituatie, zegt u dat het belangrijk is dat dit gebeurt in nauw overleg met het parlement. Ik wil dat zeker niet tegenspreken. Er is echter een vraag naar een structuur waarbinnen dat met voldoende overleg, met expertise en deskundigheid effectief kan worden bespro-

Becq

ken. Als daar eventueel nog onderzoek over moet gebeuren, dan moet men daarmee starten. Naast de betrokkenheid van het parlement is het belangrijk dat het proces verder wordt begeleid. We koesterden de verwachting dat met een aantal dingen concreet zou worden begonnen, en deze verwachting werd in onvoldoende mate ingelost.

Mevrouw de minister, ik hoop dat we in de toekomst op geregelde tijdstippen kunnen horen waarmee men bezig is. Deze communicatie mag niet toevallig of via via gebeuren. U gaat er soms te veel van uit dat we altijd over alles door iedereen worden gebriefd. We vinden het belangrijk om door de bevoegde minister op de hoogte te worden gehouden : niet na een jaar, maar op geregelde tijdstippen.

De voorzitter : Mevrouw Declercq heeft het woord.

Mevrouw Veerle Declercq : Ik heb nog een algemene bedenking over de betrokkenheid. Ik denk dat het uniek is dat men met een dergelijke betrokkenheid een beleid kan voeren. De welzijnssector wordt de zachte sector genoemd, maar iedereen die in de sector zit, weet dat het eigenlijk een harde sector is. Er is wel degelijk sprake van concurrentie, met eigen ambities en eigen belangen. Het is dus niet altijd zo eenvoudig om te kunnen doorwerken met die nauwe betrokkenheid. Ik bedoel dat zeker niet negatief. De mensen willen allemaal wel degelijk meewerken, maar uiteindelijk moeten er natuurlijk keuzes worden gemaakt. Het is onmogelijk om iedereen te plezieren. Betrokkenheid is goed, maar het beleid moet keuzes durven maken.

De voorzitter : Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Een deel van het misverstand is misschien te wijten aan het feit dat sommigen van ons dit proces tijdens de vorige legislatuur hebben meegemaakt, en anderen niet. Ik geef mevrouw Van Den Heuvel volledig gelijk dat de regering en het parlement hun eigen taken hebben. We vertrekken hier echter niet met een onbeschreven blad. De regering neemt het werkstuk van het parlement over, en gelukkig maar.

Wijzelf hebben die verwachting dus aan beide kanten opgebouwd. We hebben ervoor geijverd dat die betrokkenheid er constant zou zijn. Daardoor was er ook een grotere bereidheid om zich kwetsbaar op te stellen. Voor mij blijft het nog altijd een van de grote verworvenheden van de werking van de commissie ad hoc dat de sectoren de bereidheid

hebben getoond om die bakens en die schotten in vraag te stellen.

Mevrouw de minister, het is dan toch wel te begrijpen dat de betrokkenen zich de vraag stellen met wie u daarover bezig bent. Wij hebben immers de verwachting gecreëerd dat ze bij elke verdere stap betrokken zouden worden. De afstemming binnen de administratie was misschien nodig, maar diende dit nu echt te verlopen zonder enige tussentijdse betrokkenheid ?

Het is een belangrijke garantie dat het hele document naar de Gezins- en Welzijnsraad is. Een en ander is uiteraard bespreekbaar als concept zelf. Dat moet ook. Als men zich kwetsbaar en open opstelt binnen en voor de eigen sector, kan men het de betrokkenen niet kwalijk nemen dat ze ook mee willen praten. Zo kan het algemeen welzijnswerk opmerkingen leveren over toegang, diagnose en indicatiestelling. Het zou spijtig zijn als de open discussie achteraf, door iedereen opnieuw in vakjes te steken, verloren zou gaan.

Het gaat hier niet alleen om de verantwoordelijkheid van de regering en de meerderheid in dit parlement. Het is de verantwoordelijkheid van het volledige parlement én van de sectoren om het draagvlak te creëren voor een verandering. Op een bepaald ogenblik heeft de Bond zonder Naam hier in het parlement samen met de vertrouwensartsencentra een poging gedaan om de problematiek van kindermishandeling uit te breiden naar jongeren in het jeugdwerk. Dat is een voorbeeld van hoe men een draagvlak voor een optreden van de overheid kan creëren. Voor het creëren van dat draagvlak is vooral veel transparantie en open dialoog nodig, niet om te betuttelen maar om mee voor dat draagvlak te zorgen.

De voorzitter : Mevrouw Van Den Heuvel heeft het woord.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Iedereen is ervan overtuigd dat de sector hier zo veel mogelijk bij betrokken moet worden. Uit het antwoord van de minister heb ik begrepen dat dit ook zal gebeuren, op alle mogelijke terreinen. Ik wil er toch op wijzen dat men de rol van het parlement en die van de regering niet met elkaar mag verwarren. Wij hebben een werkstuk afgeleverd, en dat is nu weg. Niets belet ons nu om een andere discussie te voeren in het parlement. We moeten dat natuurlijk wel blijven opvolgen.

De voorzitter : We zullen deze discussie afronden. De interpellatie van mevrouw Becq leent zich niet

Voorzitter

voor een algemene inhoudelijke discussie over wat maandag werd voorgesteld. We moeten nagaan of het opportuun is om, net als bij de zorgverzekering, de presentatie in het parlement te doen. We zullen dat behandelen bij de regeling van de werkzaamheden. Mevrouw de minister, u hebt zelf al drie rapporten vermeld. We moeten misschien eens nagaan of we dergelijke dingen gepresenteerd kunnen krijgen. Hoe dan ook, we zullen dit later nog bespreken. Ook de werkgroep zal daar ter sprake moeten komen.

U verwijst terecht naar de zes sectoren. We zijn heel blij dat de CKG's eindelijk mee in dat verhaal zitten. Ik verwijs hier ook naar de afbouw van de stop van de zesjarigen en naar de termijn van de 180 dagen. Het is heel goed dat dat eruit is.

Ik heb wel gehoord dat we mogelijk een sector vergeten zijn, namelijk die van de CIG's : de centra voor integrale gezinszorg. Dat moeten we nog eens bekijken, want die blijken door de mazen van het net te glippen. Die moeten er dus nog bij worden gehaald om het plaatje volledig rond te krijgen.

Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Op een bepaald ogenblik heb ik er aan gedacht om in september een groot debat te organiseren met onder meer het parlement ter afronding van een aantal tweedaagsen die met alle sectoren zijn gehouden. Het Vlaams Parlement heeft echter beslist om tot na de gemeenteraadsverkiezingen geen commissievergaderingen te organiseren. Om die reden hebben we beslist om de presentatie eind juni te houden. Zo kunnen we verder werken, en in een terugkoppeling voorzien.

De grote verworvenheid van de besprekingen naar aanleiding van de motie is de creatie van het draagvlak tussen de verschillende sectoren. Dat draagvlak moest echter nog worden geconsolideerd, en daarom hebben we gekozen voor deze formule. U mag echter niet uit het oog verliezen dat we met een kluwen van inspraak- en overlegprocedures en -organen zitten. Ik ben er dan ook van overtuigd dat ik de volgende dagen overstelpt zal worden met kritiek, bijvoorbeeld van Kind & Gezin, de Gezins- en Welzijnsraad of de VLOR, omdat zij de tekst niet op voorhand konden inkijken.

Het is een onwaarschijnlijk dansen op een slappe koord om vooruit te willen gaan en toch tegelijkertijd de hele sector bij te houden. Door de formule waarvoor we nu gekozen hebben, zal de terugkop-

pling naar bijvoorbeeld de VLOR effectief kunnen gebeuren. Maar als we op voorhand alle inspraak- en overlegorganen, die op een of andere manier bij deze hervorming betrokken zijn, moeten consulteren, dan geraken we nergens. Dan zouden we misschien wel twee jaar bezig zijn vooraleer we rond de tafel kunnen gaan zitten. Op een bepaald moment moeten we dus onze verantwoordelijkheid durven nemen, zo niet geraken we geen stap vooruit.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van mevrouw Trees Merckx-Van Goey tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de gevolgen voor de Vlaamse Gemeenschap van het toekennen van penitentiair verlof aan gedetineerden naar aanleiding van Euro 2000

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Merckx tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de gevolgen voor de Vlaamse Gemeenschap van het toekennen van penitentiair verlof aan gedetineerden naar aanleiding van Euro 2000.

Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, toen ik dit interpellatieverzoek indiende, bestond over dit dossier een nog veel grotere onduidelijkheid. Toch blijven we ook nu met heel wat vragen zitten over de tijdelijke vrijlating van gedetineerden naar aanleiding van Euro 2000, dit op voorstel van de minister van Justitie. De gevangenen zaten blijkbaar overvol en er moest ruimte worden vrijgemaakt voor de hooligans, die er inderdaad gekomen zijn. Over de juiste cijfers van het aantal administratief of gerechtelijk aangehouden personen beschik ik echter niet.

Bij het indienen van het interpellatieverzoek was het niet helemaal duidelijk hoe deze tijdelijke vrijlating zou verlopen. Op federaal niveau kwamen er steeds nieuwe uitvoeringsbezwaren en problemen bij, en op de koop toe volgde een staking van de cijfers.

Zoals iedereen hier wel weet, heeft ook de Vlaamse Gemeenschap een brede opdracht ten aanzien van en bij de hulpverlening aan gedetineerden. Deze opdracht werd opnieuw verankerd in 1988 –

Merckx-Van Goey

toen ook u lid van de Kamer was – naar aanleiding van de wijziging van de bijzondere wet, waarbij de gemeenschapsbevoegdheden uitdrukkelijk werden bevestigd. Dat beleid wordt gevoerd in partnerschap met het gevangeniswezen en met de reguliere voorzieningen van de Vlaamse Gemeenschap.

Het is evident dat op het terrein van de concrete bejegening van gedetineerden en hun naastbestaanden, het gemeenschapsinitiatief en het federale initiatief elkaar voortdurend raken. Sociale hulpverlening en humane strafuitvoering hebben immers betrekking op één en dezelfde cliënt en zijn familie en omgeving.

Het lijkt dan ook evident dat bij een dergelijke onverwachte en omvangrijke beslissing tot voorwaardelijk vrijlaten of op penitentiair verlov sturen van gedetineerden, er minstens een voorafgaandelijk overleg zou plaatsvinden met de Vlaamse Gemeenschap. Zo zou deze ook de nodige maatregelen kunnen nemen. Bovendien kunnen een ongecoördineerd optreden en de daardoor ontstane verwarring grote onrust creëren bij de bevolking, de slachtoffers en de plaatselijke gemeenschappen.

Werden de bevoegde diensten van de Vlaamse Gemeenschap op voorhand betrokken bij of verwittigd over de beslissing tot vrijlating ? Zo niet, meent u dat hiervoor enige vorm van samenspraak nodig of minstens aangewezen was geweest ? Hebt u hiertoe opdrachten gegeven ?

Had u of hadden uw diensten enig zicht op het aantal vrij te laten personen en op de garanties voor de onmiddellijke opvang, huisvesting en verdere begeleiding van deze personen en hun gezin ? Weet u waar de betrokkenen heen zijn gegaan en of in een noodzakelijke begeleiding werd voorzien ? Uit recente persartikels meen ik immers begrepen te hebben dat de begeleiding van deze Euro 2000-vrijgelatenen te wensen overliet.

Zijn er instructies of richtlijnen gegeven aan de onthaalhuizen die bij voorrang deze vroegtijdig vrijgelaten gedetineerden hadden kunnen opvangen ? Hoeveel plaatsen waren er toen vrij ? Op welke wijze denkt u de continuïteit in de hulp- en dienstverlening aan de gedetineerden en hun gezin te verzekeren ? Werden hierover concrete afspraken gemaakt ?

Welke initiatieven hebt u genomen om een grotere betrokkenheid te bekomen van de gevangenisdirecteurs en van de penitentiaire beambten bij het

verder uitbouwen van de samenwerking in het algemeen en bij de individuele trajectbegeleiding van de gedetineerden en van hun gezinnen ? Ik verwijs in dit verband naar het samenwerkingsakkoord met de federale instanties van 1994 en van 1999 met betrekking tot de hulpverlening aan de gedetineerden. Dit akkoord werd door het Vlaams Parlement bekrachtigd, maar bij mijn weten nog steeds niet op federaal vlak. Kunt u mij zeggen wat de stand van zaken is ?

Wat is de stand van zaken van het overleg met de andere betrokken partijen binnen en buiten de Vlaamse Gemeenschap met het oog op een evaluatie, uitbreiding en kwaliteitsvolle implementatie van het samenwerkingsakkoord ?

De voorzitter : Mevrouw Declercq heeft het woord.

Mevrouw Veerle Declercq : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, al ben ik een voetballiefhebber, ik geloof dat iedereen het ermee eens is dat wat er nu gebeurd is, buiten elke proportie is. Op alle niveaus – gemeentelijk, provinciaal, Vlaams en federaal – moet men eens stilstaan bij wat dat met zich meebrengt, financieel, voor de bevolking, en voor het milieu. Het idee om gedetineerden eventueel vrij te laten om plaats te maken voor hooligans, is ronduit pervers, vooral dan vanuit het oogpunt van slachtofferhulp, daderhulp, en alle filosofieën en ideeën daarover. Zowel voor slachtoffers, daders als hooligans, vind ik dat dat absoluut niet kan.

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Mijn antwoord is vrij kort, omdat veel vragen en bedenkingen eigenlijk tot de federale overheid moeten worden gericht. De toekenning van penitentiair verlov behoort tot de bevoegdheden van de minister van Justitie. Het is gebonden aan strikte voorwaarden, waarvan onderdak er een is.

Wat er in de wandelgangen van het ministerie van Justitie ook wordt gezegd, ik kan me niet voorstellen dat de minister van Justitie het risico zou nemen om iemand met penitentiair verlov te sturen zonder dat de strikte procedure gevolgd werd. Als aan de voorwaarden niet is voldaan, dan wordt het verlov niet toegekend. Het verlov wordt gewoonlijk degelijk voorbereid. Ik beschik niet over informatie waaruit blijkt dat dat nu niet het geval zou zijn.

Meestal brengt de gedetineerde zijn verlov door bij zijn familie. Soms wordt er ook een beroep gedaan

Vogels

op onthaalhuizen. We hebben van onze onthaalhuizen niet vernomen dat ze overbevraagd zouden zijn voor het opnemen van gedetineerden. Wellicht werden vooral gedetineerden vrijgelaten die naar huis konden terugkeren. Ik beschik niet over cijfergegevens van het aantal gedetineerden. Ook dat is een materie voor het ministerie van Justitie. Iemand zou dat eens moeten vragen in het federaal parlement.

Ik heb van de minister van Justitie een brief ontvangen, waarin hij me op de hoogte bracht van de maatregelen voor Euro 2000. Daarin werd onder andere ook gevraagd om in onze eigen gesloten instellingen voor minderjarigen voldoende plaatsen open te houden voor minderjarige hooligans. Ik heb daar zelf geen specifieke maatregelen voor genomen. Ik heb alleen de brief aan onze diensten doorgegeven, en gevraagd om me op de hoogte te houden van eventuele problemen. Gelukkig zijn die er niet geweest. Overigens is uit de beelden van hooligans niet te besluiten dat het vaak om minderjarigen ging. Er waren integendeel heel wat bierbuikjes en kalende hoofden te zien. (*Gelach*)

Als het gaat over continuïteit van hulp- en dienstverlening aan gedetineerden, moeten we bescheiden zijn. Er is wel een samenwerkingsovereenkomst, maar we hebben nog steeds geen dienstverlening in de gevangenissen uitgebouwd. Het zou pretentieus klinken te beweren dat onze werking door deze maatregel overhoop is gegooid, terwijl we nog maar een heel bescheiden werking hebben. Dat is ook een van de redenen waarom onze relatie met de gevangenisdirecteuren niet altijd vlot verloopt. Zij zouden niets liever hebben dan een goed uitgebouwd en continu justitieel welzijnswerk in de gevangenissen. Nu eens een toneelstuk, en zes maanden later eens een optreden is geen gestructureerd justitieel welzijnswerk. Ik begrijp de reactie van sommige gevangenisdirecties – hoewel niet allemaal – dat zij hun organisatie niet plots overhoop willen gooien omdat er door het departement Welzijn nog eens iets op het getouw wordt gezet.

Er kon op de begroting slechts een klein beetje geld opzij worden gezet voor het uitbouwen van het justitieel welzijnswerk in de gevangenissen. Wel hebben we een plan klaar om samen met Justitie, Welzijn, Cultuur, Onderwijs, Gezondheidszorg, Tewerkstelling, Kind en Gezin, en Bloso het justitieel welzijnswerk gestalte te geven. Dat zal ik in het najaar ook aan u voorleggen. Volgende week wordt er over het plan gesproken.

Het is alleen zaak er geld voor te vinden, en niet alleen bij Welzijn. De administrateur-generaal van Bloso bijvoorbeeld wil wel meedoen, maar is niet bereid om voor welzijn te betalen. Sport in de gevangenis is voor hem een aspect van welzijn. Het kan niet allemaal op zijn begroting. We zullen allemaal de leden van onze fracties in de andere commissies hier gevoelig voor moeten maken.

We hebben hierover al gesproken naar aanleiding van de resolutie van de heer Van Duppen c.s. over de internering. Tot op heden staat er zo weinig geld op onze Vlaamse begroting omdat er niemand populair wordt van justitieel welzijnswerk. Gevangenen kunnen immers niet stemmen. We zullen samen moeten proberen om middelen vrij te maken bij Cultuur, Sport, Onderwijs, en in ons eigen bevoegdheidsdomein. Dan kunnen we afspraken maken met Justitie. Het gaat echter niet op ons nu mateloos te ergeren aan een maatregel van Justitie, terwijl we zelf nog bijna niets doen.

De voorzitter : Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goeij : Wat met de werking van het samenwerkingsakkoord ? Zijn er al initiatieven ?

Minister Mieke Vogels : We trachten in nauw overleg met Justitie afspraken te maken over hoe het justitieel welzijnswerk in de gevangenissen eruit zou moeten zien. Dat is de uitvoering van het samenwerkingsakkoord. Ik weet niet of het federaal parlement het al heeft ondertekend, maar deze werkgroep is ook goed geplaatst om een protocolakkoord te sluiten naar aanleiding van het veiligheids- en detentieplan van minister Verwilghen. Vorige vrijdag werd daar met hem over gesproken. Dit overleg kan daaraan worden gekoppeld.

De voorzitter : Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goeij : Ik dank de minister voor haar antwoord. Het was niet mijn bedoeling om Justitie met de vinger te wijzen. Ik ben zelfs minder ver gegaan in mijn afkeuring dan mevrouw Declercq. Als er zich echter een praktisch probleem of een incident voordoet, is het juiste moment gekomen om na te gaan hoe onze structuren en onze samenwerking werken. We kunnen terugvallen op het samenwerkingsakkoord. In de voorbije regeerperiode heeft onze fractie de minister er voortdurend op gewezen dat er structurele oplossingen moesten komen, niet alleen gedragen door de welzijnssector, maar ook door de andere sectoren.

Merckx-Van Goey

Deze commissie heeft in het verleden aan sensibilisatie gedaan. Op zeker ogenblik hebben we ook een actieplan van de regering afgedwongen om voorstellen te doen en een opvolgingsrapport op te stellen. Het is goed dat we u, door die acties, toelaten om nu verdere maatregelen en beslissingen te treffen.

Het is niet in functie van de omvang van het geld en de middelen die we voor een hulp- of dienstverlening beschikbaar stellen, dat we recht van spreken hebben. Wat we zeggen, moet geloofwaardig zijn, en we moeten er consequenties aan verbinden. Ik heb daar, zowel in de meerderheid als in de oppositie, altijd hetzelfde over gezegd. Als ook u dat discours voert en het uitvoert, zijn we bondgenoten.

Het zou verkeerd zijn te zeggen dat we geen recht van spreken hebben omdat we niet evenveel geld besteden als de federale overheid aan justitie en veiligheid. We moeten kunnen wijzen op de context. Zo hadden we er hier kunnen op wijzen dat er nood was aan overleg, gezien de complementariteit van onze opdracht. Misschien waren er weinig acties nodig, maar het is door elkaar te sensibiliseren dat de beide regeringen zaken vooruit kunnen laten gaan.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 12.25 uur.*
